

BÜTÜNCÜL PSİKOTERAPİDE RÜYALARLA ÇALIŞMAK

I. DÖNEM

KASIM DERS NOTLARI

Editör
Dr. Tahir ÖZAKKAŞ

Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları: 230

*Bütüncül Psikoterapi Rüyalarla Çalışmak I. Dönem
Kasım 2016 Ders Notları*

ISBN 978-605-9137-80-5
Copyright© Psikoterapi Enstitüsü

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının izni olmaksızın tümüyle veya kısmen yayımlanamaz, kısmen de olsa çoğaltılamaz ve elektronik ortamlarda yayımlanamaz.

Birinci Baskı: Ocak 2018

Editör: Tahir Özakkaş
Katkıda Bulunanlar: Candan Örs, Gökhan Sönmez, Nazan Parlak

Baskı: Acar Matbaacılık Prom. ve Yayın. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Osmangazi Mahallesi Mehmet Deniz Kopuz Caddesi No: 20/1
Esenyurt - İSTANBUL

PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ EĞİTİM ARAŞTIRMA SAĞLIK
ORG. VE DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ.
Eğitim ve Kongre Merkezi: Fatih Sultan Mehmet Caddesi No:285
Darıca / KOCAELİ Tel: 0262 653 6699

PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ LTD. ŞTİ. BEYOĞLU ŞUBESİ
Asmalı Mescit Mah. İstiklal Cad. No:120 Galatasaray İşhanı Kat: 5
Beyoğlu / İSTANBUL Tel: 0212 243 2397

www.psikoterapi.com - www.psikoterapi.org - www.hipnoz.com

SUNUŞ

Psikoterapi Enstitüsü olarak, öncelikle ruh sağlığı profesyonellerinin ya da ruh sağlığı ile ilgilenen kişilerin ihtiyaç duyacağı teorik bilgileri ve pratik/uygulamaya yönelik deneyimleri paylaşan özgün ve çeviri yayınlar ile literatüre katkıda bulunmayı hedefliyoruz. Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları, Psikoterapi Enstitüsü'nün çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen atölye çalışmaları, uluslararası konferanslar ve dünya literatüründen seçkileri içermektedir.

Rüya Eğitimi I. Dönemi Kasım ayı ders notlarının sunulduğu bu kitap, eğitim deşifresinin derlemesi olma özelliğiyle dünyada eşi benzeri görülmemiş bir yayın niteliği de taşımaktadır. Bu ders notlarında rüya analizi, spesifik temalı rüyaların yorumlanması ve rüyaların bütüncül perspektifle değerlendirilmesi konuları ele alınmaktadır.

Konuya ilgi duyan okuyucuların yanı sıra klinisyenler, psikoterapistler ve araştırmacılar için başvuru kitabı niteliği taşıyan bu yayını sizlerle buluşturmaktan kıvanç duyarız.

Tahir ÖZAKKAŞ
Psikoterapi Enstitüsü Başkanı

İÇİNDEKİLER

4. AY 1. GÜN

1. FARKLI KURAMLARIN RÜYALARA BAKIŞI	3
2. PSİKANALİTİK RÜYA ÇÖZÜMLEMESİ	66
3. UYKU EVRELERİ VE RÜYA	135
4. RÜYA ANALİZİ	185

4. AY 2. GÜN

5. KURSİYER VE DANIŞAN ÖZNELİĞİNDE, RÜYALARININ BÜTÜNCÜL BAĞLAMDA ELE ALINMASI	284
SATICI KONULU RÜYANIN KURAMLARA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	284
“DENİZ ÜZERİNDE YIKIK KÖPRÜ” RÜYASININ KURAMLAR PERSPEKTİFİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ	299
6. KURSİYER VE DANIŞAN RÜYALARININ YORUMLANMASI	341
“ELEKTRA KOMPLEKSİ” RÜYASININ YORUMU	341
KÖY-YOLCU- TRAKTÖR RÜYASI	369
ÇEKMECEDE YAŞAYAN KUZU RÜYASININ KURAMLARA GÖRE YORUMU	382
SEANSTA ÖLME VE CANLANMA HALİNİN TERAPİDE ELE ALINMASI ...	392
7. KURSİYER-DANIŞAN RÜYALARININ BÜTÜNCÜL BAĞLAMDA ELE ALINMASI	411
MAVİ KİMLİĞİ ALIP GİTME RÜYASININ YORUMU	411

İÇİNDEKİLER

ABLA-DOKTOR RÜYASININ YORUMLANMASI	426
ON KATLI BİNA RÜYASININ YORUMLANMASI	445
8. KURSİYER-DANIŞAN RÜYALARININ BÜTÜNCÜL BAĞLAMDA YORUMLANMASI	468
BÜYÜK TUZLUK-KÜÇÜK TUZLUK RÜYASININ YORUMLANMASI	469
PANAYIRDAKİ TAHTA BACAKLI ADAM RÜYASININ YORUMLANMASI ...	479
BİNAYI YUTAN ÇUKUR RÜYASININ YORUMLANMASI	518
EĞİTİM HAKKINDA KURSİYER GÖRÜŞLERİNİN ALINMASI	535

17 Kasım 2016

1. GÜN

1

FARKLI KURAMLARIN RÜYALARA BAKIŞI

Tahir Özakkaş: A.. notların yanında mı?

Kursiyer A: *En son “Kaos Teorisi” Şeklinde bir konu görmüŐüz.*

Tahir Özakkaş: Şöyle bir notlarına baktığında, neler gördüğüne dair bir bilgi verebilir misin?

Kursiyer: *Eski notlar yanımda değil hocam.*

Tahir Özakkaş: Notlarında başka bir Şey var mı?

Kursiyer: *Arkadaőımızda vardır.*

Tahir Özakkaş: İlk aydan itibaren neler gördük?

Kursiyer: *Duyguların düzenlenmesinden bahsettik. Sağ beyin ile duyguların düzenlenmesi üzerinde durup, rüya analizi yapmışız.*

(Kursiyerler kendi aralarında konuşur.)

Kursiyer: *Hocam, bana yıl geçmiş gibi geliyor.*

Kursiyer: *Bir arkadaşımız resimlerini getirmişti, onun üzerine konuşup sanata dökmüŐük.*

Kursiyer: Üç kişi miyiz?

Kursiyer: Gerisi nerede?

Tahir Özakkaş: James Fossahage'nin " Rüya Makalesi" ni sizinle paylaşmış mıydık? Hatırlıyor musunuz?

Kursiyer: Fotokopi ve slayt olarak vermiştiniz.

Tahir Özakkaş: Verdim. ..değil mi?

Kursiyer: Hatta, cümle cümle üzerinden geçmiştik.

Tahir Özakkaş: Rüyanın örgütleyici işlevleri: Rüyaları anlamak ve kullanmak için hayati konular. (Orijinal makalenin başlığını okuyor)

Kursiyer: Slayt halindeydi.

Tahir Özakkaş: Sunum şeklinde "Kaos Teorisini" göstermiştim.

Kursiyer: Sunum halinde, parça parça makale görmüştük.

Tahir Özakkaş: Hatırlıyor musunuz şu makaleyi? (Sunumdaki makaleyi işaret eder.)

Kursiyer: Ben hatırlıyorum, sanki internetten mi gönderdiniz?

Tahir Özakkaş: İnternetten gönderdim.

Kursiyer: Sanki sunum notu şeklinde de vardı.

Tahir Özakkaş: Sunum notu olarak... şu... (Göstererek) Bunu da dağıttık. Bunu hatırlıyorsunuz. Kaos teorisini... Peki, rüya getirdiniz mi?

Kursiyer: Ben bir çantama bakayım.

Tahir Özakkaş: O zaman doğrudan, rüya analizi ile başlayalım. Arkadaşlar geldikten sonra, şu makalenin üzerinden tekrar bir geçelim.

Çünkü bütüncül (entegratif) bağlamda hazırlanmış makaledir. Size de, yol haritası olarak faydalı olacaktır. Senin var mı rüyan?

Kursiyer: Mailde vardı.

Tahir Özakkaş: Mailde vardı. Bana gönderdiğin mailde mi? M. hoşgeldin... H. Hanım, sizin rüyanız var mı?

Kursiyer: Var sanırım.

Tahir Özakkaş: Paylaşmak ister misin?

Kursiyer: Bilemiyorum.

Tahir Özakkaş: Peki. Senin hastanın rüyası hazır mı? A. senin rüyan hazır mı?

Kursiyer: Değil... henüz...

Tahir Özakkaş: Senin ki hazır mı H? Bir tarafın söyle diyor, bir tarafın söyleme diyor.

Kursiyer: Yok, aslında ben...

Tahir Özakkaş: M. senin rüyan ya da hastanın rüyası var mı?

Kursiyer: Yok.

Tahir Özakkaş: Anladım; mevcutla yetineceğiz. Biz, kendi rüyalarımızdan başlayacağız o zaman.

Kursiyer: Ben bir şey paylaşabilir miyim?

Tahir Özakkaş: Tabii ki...

Kursiyer: Bu dört ay içerisinde bir bebeğimiz oldu. Hatta bu yüzden de, eğitime bir ay katılamadım.

Tahir Özakkaş: Allah, analı babalı büyütsün... Tebrik ederim!

Kursiyer: Çocuk, (daha bir ya da bir buçuk aylık) uyurken bakıyo-

rum, böyle yüzü değişiyor bir şeyler oluyor, yani rüya görüyor. Fakat sanki biz, rüyayı; günlük yaşantıların -gece veya rüyadayken- sağ beyin ile organize edilmesi diye biliyoruz. Çocuk, kişileri tam görmediği halde, ne yaşıyor da böyle rüyadayken yüzünü ekşitiyor, gülüyor, gülümsüyor ya da farklı şeyler yapıyor. Pek bir şey bilmiyor, sadece dokunma ve ses var. Bu durumu ben kafamda oturtamadım. Bebeğe nasıl işliyor, neyi organize ediyor?

Tahir Özakçaş: Bebek, o anda ne yaşıyor bilemeyiz. Hiç kimse bilemez. Çünkü bebeğin zihnine girip, o anda ne yaptığını değerlendiremeyiz. Ama onun yerine, beyinde nasıl bir elektriksel aktivite oluyor? Bunu araştırabiliriz. Bu bağlamda, şöyledir:

Rüyaların -ya da beyindeki gece aktivitelerinin- beyin yolları ve nöronal bağlantıları düzenleme ve organize etme görevi var. İlla bunun rüya olması da şart değil. Beyin, aktif bir biçimde, kendi içinde organizasyonlar yapıyor. Bunlardan bir tanesi de, bedendeki vücut kaslarının çalıştırılması, onların beyin ile teması, etkinleştirilmesi gibi el kol iradi hareketlerinin (mesela bir eşyaya uzanması, tutması gözüyle yönelmesi, kafasını çevirerek bakması) düzenlenmesini gerektiren durumlar gibi.

Motivasyonel sistem, bebeğin, - bebek ve anne araştırmalarını okuma fırsatınız olsaydı... Güdülenme sistemleri konusunda birkaç seri kitap çıkardık Lichtenberg'in çalışmaları... Georg Christoph Lichtenberg,- anne karnından itibaren, hangi güdülenme sistemlerinin amaçları ile hareket ettiğini anlatıyor. Çocuğun, gözüyle temas kurduğunda veya bir ses işittiğinde, o sesin geldiği yöne doğru kulak kabartması ve ona odaklanması zihinsel bir aktivitedir. O sese odaklanıp, sesin kulağına geldiğini algılamış olması, onda haz yaratmaktadır. Siz, üçüncü ayda diyorsunuz ama daha ikinci hafta veya üçüncü hafta civarında göz ile de beş santime kadar takip edebilme

yetisi olduğu söyleniyor. Kokulara karşı da hassasiyetleri yüksektir ve bu nedenle anne kokusu, sesi ve görüntüsü çok ciddi çocuğu motive eden faktörlerdendir. Gözleriyle, belli bir eşyayı takip edip ona bakması ve yönelmesi “Aman Tanrım! Ben takip edebiliyorum.” şeklindeki bir his ile hazzı beraberinde getirmektedir. Bunların hepsi, günlük yaşantı içerisinde her hareketi, sesi, kokuyu takip edebilme becerisi karşısında, zihinsel örgütlenmeler meydana getirmektedir. Şöyle bir hipotez söyleyebilirim:

Üç aylık bebek ile ilgili olarak, çok miktarda beceri ve malzeme olduğunu söyleyebiliriz. Bebek, gülme, yüzünü buruşturma, çirkinleşme gibi bir takım hareketler, mimikler yapar; Anadolu’da buna “meleklerle gülüyor” derler. Meleklerle gülüyor diye söylenir; çünkü o anda insan ile bir teması ve insana karşı tepkisi yok. Halkımız da böyle bir deyim kullanarak buna bir anlam katar. (Bebek güler veya bir aylık çocuk uykuda gülümser, yüzünü buruşturur, kırıştıırır, gerinir... aynı insan gibi...) Oysaki, onun da kendine göre mimik ve jestlerini, beden duruşunu belirleyen nöronal yapılanma süreci var. En önemli kas grubumuz olan, yüzümüzdeki kaslarla ilgili kodlanmış bilgiler var. Yürüme ve konuşmada olduğu gibi, yüzünüzdeki mimiklerde de bir potansiyel var. Bunların hayvanlarda da aynı olduğuna dair hipotezler var. Öfke, kızgınlık, tikslenme gibi temel duyguları içeren yüz ifadeleri, bebeklikten hatta anne rahminden itibaren, kodlanmış bilgi olarak insanda vardır. Biz bunu şöyle yaparız; yüzdeki kaslarla, beynin bağlantıya geçmesi gerekir ki, bu kaslar, kodlara uygun olarak sistemi çalıştırsın. Hipotez olarak şunu söylüyorum:

Rüyalar veya beynin işlevleri, muhtemelen genetiğimizde bulunan jest ve mimikleri, daha oturmuş kalıplar haline dönüştürebilmek için, fonksiyon görüyor, şeklinde düşünüyorum.

Rüyalar, zaten nesne ile olan ilişkiyi örüntülendirmek için oluşturulmuş bir sistem olarak kabul edilmeye başlandı. Rüya, (dinamik anlamda değil de) bir insanın dünya ile her türlü ilişkisinin örüntüsü olarak oluşmasında ve zihinde bunların kodlanmasında büyük bir fonksiyon görüyor. Çocuğun iç dünyasında genetikten gelen gelen malzemeler olan; beyinde işleme, nöronal bağlantılar kurma, sinapslar oluşturma, önemli sinapsları belirleme, kullanılmayanları yok etme, kullanılanları aktifleştirme gibi (bu manada, tahmin edebiliriz ki) kalıplarda, beden kaslarıyla arasındaki koordinasyonlar oluyor, diyebiliriz. Bununla ilgili özel bir şey okumadım ama, (çocuğun gülmesi gibi) anne rahminden itibaren başlayan, yedi sekiz tane güdülenme sistemi, çocuğun nöronal kaynağında var. Bunlar yavaş yavaş hayata geçiyor ve çocuk, her hayata geçmesinde de keyif alıyor. Biz önceden *cinsellikten ve yemekten keyif alınıyor* diye öğrendik. Oysaki çocuk, bir eşyaya bakmaktan ve onu takip edebilmekten de keyif alıyor. Çünkü beyinde, dopaminerjik sistem dediğimiz, haz merkezleri var, o bölgeler aktifleşiyor. Bir nesneyi tuttuğu zaman *tutmaktan* keyif alıyor. Tuttuğu eşyadan değil, bu hareketten keyif alıyor. Tut ve bırak... Çocuklar alırlar ve atarlar. Alırlar, atarlar. Bu eylemin yapanın kendisi olduğunu, yani fail olduğunu hissetme duygusu, çocuklara inanılmaz keyif veriyor. Gerçek kendiliğin temellerinin atıldığı yer... belki de...

Arkadaşlar hoş geldiniz, kahvaltı güzeldi herhalde!

Kursiyer: *Siz başladınız değil mi hocam?*

Tahir Özakkaş: (Gülüşmeler)

Kursiyer: *Hocamız başlamamıştır ve kimse de gelmemiştir, rahatlığı vardı galiba...*

Tahir Özakkaş: Biz burada yatıyoruz. Hanım işe gidiyordu, ben de

kalktım. “Hayrola neden kalktın?” dedi. Ben de “Sen işe gidiyorsun diye kalktım” dedim. “Sen, beni yoklamaya kalkmışsındır.” dedi.

Kursiyer: *Kaçta başladınız hocam?*

Tahir Özakkaş: Sekizde. Sekizi beş geçe mi başladık, on geçe mi? Fazla olmadı. Şu anda rüya arıyoruz ve bulamıyoruz. Yeni gelen arkadaşlar hoş geldiniz. “Ne bekliyorsunuz, ne anlıyorsunuz, neden geldiniz?” diye soralım. Bitirelim de gidelim.

Kursiyer: *Anlatacaklarınız vardır... muhakkak vardır sizin.*

Tahir Özakkaş: Ben de sordum “ne anlatayım?” diye, ama bunlardan bir şey çıkmadı. Not sorduk, not alan yok, belki sizin aranızda vardır çalışkan öğrenci. Geçmiş ayların notlarını almış olan?

Kursiyer: *Uzun süre geçti aradan...*

Tahir Özakkaş: Darbe geçti.

Kursiyer: *Hocam, gece atsaydınız bunları bakardık.*

Tahir Özakkaş: Bunları daha önce de göndermiştik, bu ikinci kez oluyor. Postalarınıza bakarsanız, aynı şeyleri ikinci kez gönderdiğimi görürsünüz. (Gülüşmeler)

Kursiyer: *Siz attınız da biz okuyamadık.*

Tahir Özakkaş: Canın sağ olsun! Ben zaten okuyasınız diye atmadım. İnternette dolaşayım diye atmıştım. Söylemek istediğin bir şey var mı?

Kursiyer: *Sizden her şey kabulümüz hocam. Yaptıklarınız, yapacaklarınızın teminatıdır.*

Tahir Özakkaş: Sorumluluktan sıyrılıyor. (Gülüşmeler)

Kursiyer: *Nasıl bir şey beklememizi isterdiniz hocam?*

Tahir Özakkaş: Bakın bu terapist olmuş.

Kursiyer: *Hayır, sizin bir arzunuz varsa?*

Tahir Özakkaş: Bir rüyanız var mı? Ya da geçtiğimiz aylardaki “şu konuyu gözden geçirmekte fayda var” diyebileceğiniz konular var mı? “Biraz daha açabilir misiniz? Şu konuda aklım karıştı” da diyebileceğiniz...

Kursiyer: *Rüyanın, bilinçdışını tam anlamıyla ifade etmediği ya da bizim bunu tam anlayamayacağımız şeklinde, bir kısım kafa karışıklığım var. Rüyada bazen, bazı semboller oluyor, hasta da anlamıyor ben de anlamıyorum. O kısımlarda, biraz zorlandığım oluyor. Bazen bırakıyorum, çağrışım daha sonra gelebiliyor, ama gelmediği zamanlar da oluyor.*

Tahir Özakkaş: Onu anlatmıştık hatırlıyor musun?

Kursiyer: *Bir tekrar edersek hocam, bende tam oturmamış demek ki...*

Tahir Özakkaş: Haydi tekrar edelim o zaman. Hemen o konuya biraz hızlıca değineceğim. Ekrandaki sununun alt paragrafını okuyayım:

”Kesin doğru diye bir şey yoktur. Kaos teorisinin ve gözlemin, gözlemlenen olguyu değiştirdiği veya etkilediği; Heisenberg’in yaklaşımının sonuçları ile karmaşık sistemlerde örüntünün tespitinin, her zaman birden çok yoruma açık olduğundan muzdarip olanların -senin gibi, bir tarafını açıklayamıyoruz diyenlerin, senin gibi - yalnızca analiz psikanalizcileri olmadığını görebiliriz. Rüyalarda da bu şekilde bir muğlaklık söz konusudur. “Analitik üçüncü” diye bir kavram var. Bir üst paragrafa baktığımızda (ancak post modern ve felsefi bağlamda) deneğin tüm bildiği ve tüm yorumlamaları rölatif olarak görülmektedir. Bu yorumların, deneğin sahip olduğu kültür ve mevcut entelektüel çerçeve ve yorumlayanın tecrübesinin verdiği bakış

açısıyla beraber yaratıldıkları kabul edilmektedir. Newton fiziği ile post modern fizik arasındaki fark gibidir. Newton fiziğini ve Euclid geometrisini belirli alanlarda belirli şartlarda – normal şartlar altında diye kimyada söylenirdi ya o şartlar altında- olayları açıklamakta kullanıyoruz. Kuramların bize getirmiş olduğu rüya yorumlamalarını, Newton fiziğinin, bize gerçekliğin bir bölümünü göstermesi açısından kıymetli olduğunu biliyoruz. Freud’un dürtü çatışma kuramındaki rüya analizi, oedipal çatışmanın bir kısmını bize izah eder ve doğrudur. Ne gibi?

Ayrılma bireyleşme süreçleri perspektifinde, bir insanın ayrılmasını (separation) ve bireyleşmesini (individualization) merkez alan Masterson yaklaşımı, rüyaların içeriğini ayrılma ve bireyleşme bağlamında değerlendirme ve rüyaları yorumlaması açısından doğrudur. Nesne ilişkileri; diadların yorumlandığı ve genellikle agresif birimin üzerine odaklanıldığı bölmenin (splitting) etkili olduğu bir sistem içerisinde, hastanın getirmiş olduğu rüyaları, Kernberg’in “Aktarım Odaklı Psikoterapi” ekolü bağlamında yorumlamanız doğrudur. Yine aynı şekilde, davranışsal öğrenme yoluyla modelleme perspektifinde, davranışsal olarak öğrenilmiş kalıpların rüyada tekrarlarını gösteren korku, endişe veya kaçınma, cevap engelleme gibi bazı durumları ortaya koyan yorumlamalar da doğrudur. Bilişsel şemalarla ilintili malzemelerin, rüyada tekrardan örgütlenmesini gösteren yorumlar da doğrudur. Kohut’un kendilik nesnesi işlevi doğrultusunda olduğu bir sistemde, kendilik nesnesi işlevini arayan, eksik olan birincil aynalanma ve ikincil aynalamayı tatmin etme çabasının ortaya konulduğu rüyaların yorumu da doğrudur. Fakat bu tarz yorumlamaların hepsi, Newton fiziğinin belirli şartlarda sonuçlar koyması gibi, olaya sadece belirli bir perspektiften bakmayı gerektiren bir yarar sağlar. Biz rüyayı analiz ederken, bu bahsetmiş olduğumuz kuramlar çerçevesinde, her birini kendi bağlamında yorumlayabiliriz ve değerlendirmeler yapabiliriz.

Kaos teorisi (yahut da post modern dünyanın getirmiş olduğu Heisenberg belirsizlik kuralı) perspektifinde, hasta rüyasını anlatır. O rüyanın oluşurken, onun iç dünyasındaki gerekçeler öznedir. Terapist bu rüyayı dinlerken, rüyanın belirli kısımlarına odaklanarak rüyanın değişimine ve dönüşümüne neden olur. Bu değişim ve dönüşümle (yani terapistin sormuş olduğu sorular ve ilerlemeler) hastanın zihninde, yeni bağlantılar ortaya koyar. Hasta kendi rüyasını değiştirmeye başlar. İki kişi karşılıklı olarak o rüyayı analiz etmeye başladıklarında, ikisinin de ihtiyacı olan yeni bir rüya yorumu ortaya çıkar. Bir sonraki seansta, aynı rüyayı yorumlayacak olurlarsa, daha farklı bir rüya yorumu ortaya çıkar. Karşılıklı ihtiyaçlar, rüyalar yorumlanırken, hem hastanın, hem de terapistin zihinsel yapısını değiştirir ve geliştirir. Bu da karşılıklı olarak, diyalektik biçimde, öngörülemeyen ve nereye gideceği bilinmeyen bir rüyanın sürecini başlatır. Oysaki, biraz önce bahsetmiş olduğumuz kuramlar perspektifinden bakarak rüyaları analiz ettiğimizde, o rüyanın nereye gideceğini biliriz. Sen bana bir rüya anlattığında, ben onu dürtü çatışma kuramı ve Freudyen perspektifte yorumlayacaksam, penis ve vajinayı bir araya getirir, oedipal rekabeti içeren malzemeyi bulurum. Eğer o rüyayı, ayrılma ve bireyleşme bağlamında, Masterson yaklaşımına göre yorumlayacaksam, sen ne anlattırsan anlat, onu ayrılma ve bireyleşmeye getiririm ve o şekilde yorumlarım. Bu senin kafana da yatar. Post- modern dünyadaki Kaos teorisine göre, belirli çekerler ve atraktörler var. Bu atraktörler etrafında, her iki tarafın da ihtiyacı ile rüya yorumlaması ve rüyanın içeriği değişir. Rüya statik bir yapı değildir. Anlatıldıkça ve paylaşıldıkça, karşıdan etkilendikçe, rüyanın kendisi de değişir. Biz burada, bütün bu perspektifleri ele alabilecek potansiyelle baktığımızda, bütüncül bir manada değerlendiriyoruz ve bütün faktörleri göz önüne alıyoruz. Sonuçta da, karşılıklı etkileşime bağlı olarak, rüyanın anlamını irdelemeye çalışıyoruz. Bunun da

örneklerini, geçtiğimiz dönemlerde gördük. Serbest çağrışım, yine en önemli aracımız oldu. Hastanın, rüya ile birlikte çağrışımları ve terapistin soruları, -keza aynı şekilde hastayı yönlendiren- farklı bir bağlama oturdu. Karşılıklı etkileşim ile yeni bir anlam ve yorum ortaya çıktı. Uzun bir cevap oldu. Özet oldu değil mi?

Arkadaşlar gelene kadar, bir iki rüya üzerinde, bu bağlamda analiz yapalım. Hatta grup rüya yorumu yapalım. Postmodern yaklaşım perspektifinde de değerlendirmeler yapmaya çalışalım. Sadece danışan değil, grup üyeleri ile danışanın rüyasını, bir şekilde bir anlama oturtalım. Bir çok anlamların ortaya çıkabileceğine dair “Kaos Teorisini” doğrulamış olalım. Olur mu? Bu muğlaklık sizin kafanızı karıştırabilir. “Biz zaten doğru düzgün anlayamıyoruz, bir de her yöne gidebilecek bir yorum getirdiğimizde kafamız karmakarışık olur” dediğinizde, nöronal bağlantıları daha güçlü, daha çok, sinapsların sayılarını daha da fazlalattığınızda, muğlaklığı hazmeden ve her deneyimle yeni bir evreye doğru yönelen ruhsal, zihinsel atılım gerçekleştirmiş olacaksınız. Muğlaklığa alışacağız.

Kursiyer: Mükemmeliyetçi olmuyoruz.

Tahir Özakkaş: Evet, mükemmeliyetçi olmuyoruz, olursanız dar kalıplar içerisinde bir kuramı alırsınız. Örneğin:

Masterson yaklaşımı perspektifinde, her rüyayı ayrılma ve bireyleşme çerçevesinde değerlendirirsiniz. Gerçek kendiliğin inşası ve bağlanma süreçleri ile bağlantılarını oluşturursunuz. Gayet güzel ve net bir biçimde yorumlama yapmış olursunuz. Freudyen manada alırsanız rekabete dayalı üçlü ilişki bağlamında, oedipal çatışma; baba nerede, anne nerede, çatışma nerede, dürtü nerede, suçluluk dersiniz, rüyanın içeriğinde bunları bulursunuz. Bu çok basittir. Fakat “Rölatif Bütüncül Psikoterapi” de böyle bir netlik söz konusu

değildir. Böylesi bir netlik bize göre değil ve kör olmak durumunda kalarak yol almaya çalışıyoruz. Gerçekliği temsil etmiyor. Dünya ya da evrenin hiçbir yerinde, dört dörtlük kareler, üçgenler daireler yoktur. Hiç, üçgen şeklinde bir dağ gördünüz mü? Kare şeklinde bir kaya gördünüz mü? Dikdörtgen şeklinde bir ağaç gördünüz mü? Yusuvarlak bir çiçek gördünüz mü? Sistem, hep fraktal yapılarla oluşmuştur ama biz onları anlayabilmek için üçgenlere, karelere, dikdörtgenlere dairelere dönüştürmek zorundayız. Böylelikle kafamızın çalışma sistemine göre netlik kazansın. Rüya kuramları ilgili, rüya yorumlamaları da böyle bir başlangıç yapmıştır. Newton fiziğinin kesinliği ile başlayıp, oedipal çatışmalar, şemalar, ayrılma bireyleşme, kendilik nesnesi demiş, agresyonun bulunduğu yer demiş... Sizin rüyanız ile başlayabiliriz. Kimin varsa...

Kursiyer: *Bu danışanımın gördüğü bir rüya, on bir yaşındayken görmüş.*

Tahir Özakkaş: Tekrarlayan bir rüyadan bahsediyorsun?

Kursiyer: *Bir defa görmüş...*

Tahir Özakkaş: On bir yaşında görmüş ve unutmamış, hatırlıyor. Demek ki, “model sahne” diyebileceğimiz bir rüya olduğunu anlıyoruz.

Kursiyer: *Benim doğduğum ve yedi yaşına kadar yaşadığımız evdedik.*

Tahir Özakkaş: Bir mikrofon alabilir misin?

Kursiyer: *“Benim doğduğum ve yedi yaşına kadar yaşadığımız evdedik. Annem ölmüş ve üstünden üç gün geçmiş ve biz salondaydık. Ben ağlıyordum. Herkes sessizdi. Ablamla yakın oturuyorduk. Teyzem ve anneannem biraz uzakta bir şeyler yapıyorlardı. Kapı çaldı ve açtım.*

Anneme benzeyen bir kadın geldi ve "geri geldim" dedi. Çok soğuk ve içimi burkan, güvensiz bir biçimde güldü. Dişleri dökülmüştü. Herkes sevindi. Nereden ya da nasıl geldiğini kimse sormadı. O da çok rahat bir şekilde eve girdi. Kesinlikle annem değildi ve onun kılığına girmişti. Çok sinsî ve şeytaniydi, cehennemden gelmişti. Benim hatırladığıma göre; ablama babama ve ağabeyime o kadının bakmadığı zamanlarda, onun annem olmadığını anlatmaya çalıştım. Onların da çok emin ve rahat biçimde onun annem olduğuna beni inandırdıkları, inandırmaya çalıştırdıkları ve kadının da bir şeyler döndüğünü anlayarak, benim adımı bilip, bana çok korkunç ve şeytani bakışlar attığı. Ama notta yazana göre, ben sessizce durmuşum ve sinmişim. Ablam, teyzem ve anneannem fark etsin diye beklemişim ama onlar annemin geri dönmesinden çok memnunlar. Onlar, yumuşak yumuşak verdiği emirleri, yerine getiriyorlardı. İki senaryoyu da hatırlıyorum. Bir şekilde bu ikinci yazdığım da ben, korkup köşede koltukta otururken, kimseye ağzımı açıp bir şey söyleyemedim. Yine güldüğünü ve korkunç şeytani bakışlarla bana baktığını hatırlıyorum ve bu rüyada gördüğüm ablam ağabeyim ve babam özellikle ablam ve ağabeyim; ferah, güzel hisler içerisindeydiler. Bir de benim hatırladığım; cehennemden gelen kadın geldikten sonra aile keyifle bir araya geldi. İlk o zaman yan masada oturduğumuzu ve çok mutlu olan ağabeyim ve babamı gördüm. Ablam hep benim yanımdaydı ve çok anlayışlıydı, sevgi doluydu, koruyucuydu. Sevgi ile o gelen kadının annem olduğunu anlatmaya çalışıyordu ama tabii ki yanılıyordu." Bu kadar...

Tahir Özakkaş: Yorumun nasıldı?

Kursiyer: Şimdi, danışanı tanıdığım için... yaklaşık bir yıldır seansları devam ediyor. Buraya, ilk defa bana gönderdi, daha sonra... yani bir yıl sonra... "Rüyalarını gördüğün zaman yazmanı istiyorum ve bana getirmeni istiyorum" demiştim. İlk defa bir rüyasını getiriyor. Bura-